Tornion kaupungin aamu-/iltapäivätoiminnan järjestämisperiaatteet

SIVISTYS 27.03.2024 § 35

Valmistelija

Sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen 040 664 7787, rehtori Katri Keisu 040 846 4073 ja rehtori Satu Frantti 040 669 5065

Opetushallituksen 19.1.2011 vahvistamien perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukaan, kunnalla tulee olla perusteiden mukainen aamu ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma.
Tornion kaupungin perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisperiaatteet on päivitetty ajantasaiseksi muuttuneiden tietojen osalta.

Järjestämiseperiaatteet on voimassa 1.8.2024 alkaen ja sitä päivitetään tarvittaessa.

Toiminnan laajuus, toimintaan ottamisen valintaperusteet ja päätöksenteon aikataulu:

Kunta voi järjestää ja hankkia tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuille erityisen tuen piirissä oleville oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa (Perusopetuslaki 48 b §).

Lapsella ja hänen huoltajillaan ei ole subjektiivista oikeutta saada perusopetuslain mukaisia aamu- ja iltapäivätoiminnan palveluja. Oppilaat, joille on tehty erityistä tukea koskeva päätös, ovat kuitenkin lain mukaan oikeutettuja hakemaan iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Kaupunki päättää, kuinka monelle lapselle ja missä laajuudessa toimintaa järjestetään (OPH: Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011).

Torniossa aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan ja järjestetään ensisijaisesti peruskoulun 1. - 2. vuosiluokan oppilaille, jotka ennen koulupäivää tai koulutyön päätyttyä joutuisivat olemaan yksin kotona vanhempien ollessa työssä tai opiskelemassa. Erityisen tuen päätös ylemmillä vuosiluokilla kuin 1.-2. luokka ei yksinään oikeuta Itapäivätoimintapaikkaan.

Toimintaa järjestetään koulukohtaisen tarpeen mukaan

- Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään, mikäli toimintaan ilmoittautuu alle 100 oppilaan kouluissa vähintään 5 ja yli sadan oppilaan kouluissa vähintään10 lasta
- Aamutoimintaa järjestetään alkaen klo 7.00
- Iltapäivätoimintaa järjestetään koulukohtaisen tarpeen mukaan, kuitenkin enintään klo 17.00 asti.
- Lapsiryhmien koko muotoutuu hakemusten perusteella. Ryhmässä on riittävä määrä koulutettuja työntekijöitä (pääsääntöisesti 10 lasta /ohjaaja)

Hinnat ja laskutus

Kuukausimaksu pitää sisällään toiminnan, tapaturmavakuutuksen toiminta-aikana sekä iltapäivällä tarjottavan välipalan.

- Aamutoiminnan maksu 40€

- Iltapäivätoiminnan maksu 100€/kk

Aamu- ja iltapäivätoiminan maksu määräytyy sen mukaan, miten huoltaja on varannut lapselleen aamu- ja iltapäivätoimintaa. Esimerkiksi aamupäivätoimintaa varanneet maksavat toiminnasta 40 €/kk, vaikka lapsi ei osallistuisi toimintaan kuin yhtenä päivänä kuukaudessa.

Maksu puolitetaan, mikäli lapsi sairauden vuoksi voi osallistua toimintaan enintään 10 pv/kk.

Maksuvapautus myönnetään anomuksen perusteella, mikäli huoltaja saa toimeentulotukea.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan lasku tulee maksaa eräpäivään mennessä. Paikan toiminnassa menettää, mikäli maksua ei ole suoritettu ajallaan.

Maksuvapautuksesta päättää sivistystoimenjohtaja.

Esittelijä — Sivistystoimenjohtaja

Päätösehdotus — Sivistyslautakunta hyväksyy uudet aamu-ja iltapäivätoiminnan järjestämisperiaatteet Tornion kaupungissa 1.8.2024 alkaen.

Päätös — Asiasta käydyn keskustelun aikana Ismo Urpilainen esitti, että aamutoiminnassa ei ole oppilasrajaa alle 100 oppilaan kouluissa, mutta iltapäivätoiminnassa sivistystoimenjohtajan esittämä rajaus säilyisi. Ehdotusta kannatti Jan-Mikael Hakomäki.

Keskustelun aikana myös Tuomo Ylikitti esitti, että aamutoiminnassa tulee olla 3 oppilasta alle 100 oppilaan kouluissa, mutta iltapäivätoiminnassa sivistystoimenjohtajan esittämä rajaus säilyisi. Ehdotusta kannatti Jouni Myllyneva.

Puheenjohtaja totesi, että koska keskustelun aikana oli tehty sivistystoimenjohtajan päätösesityksestä poikkeavat kannatetut esitykset asiasta, on äänestettävä. Puheen johtaja esitti, että äänestys tehdään kahdessa osassa.

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen. Ne, jotka kannattavat Ismo Urpilaisen tekemää ja Jan-Mikael Hakomäen kannattamaa ei oppilasrajaa aamutoiminnassa alle 100 oppilaan kouluissa, mutta sivistystoimenjohtajan esittämä rajaus iltapäivätoiminnassa säilyisi esitystä äänestävät ”jaa”, ja ne, jotka kannattavat Tuomo Ylikitin tekemää ja Jouni Myllynevan kannattamaa 3 oppilaan rajaa alle 100 oppilaan kouluissa, mutta sivistystoimenjohtajan esittämä rajaus iltapäivätoiminnassa säilyisi esitystä äänestävät ”ei”. Äänestys hyväksyttiin. Nimenhuudon mukaan tehdyssä äänestyksessä annettiin 6 ”jaa” -ääntä (Hakomäki Jan-Mikael, Kinnunen Tarja, Kärenlampi Toini, Rahko Virpi, Ruokanen Tero, sekä Urpilainen Ismo) ja 4 ”ei” (Kokkonen Ninni-Ingrid, Myllyneva Jouni, Hannuniemi Jari sekä Ylikitti Tuomo).

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti, että ne, jotka kannattavat sivistystoimenjohtajan esittämää päätösesitystä äänestävät ”jaa” ja ne, jota kannattavat Ismo Urpilaisen tekemää ja Jan-Mikael Hakomäen kannattamaa ei oppilasrajaa aamutoiminnassa alle 100 oppilaan kouluissa, mutta sivistystoimenjohtajan esittämä rajaus iltapäivätoiminnassa säilyisi esitystä äänestävät ”ei” Äänestys hyväksyttiin. Nimenhuudon mukaan tehdyssä äänestyksessä annettiin 3 ”jaa” -ääntä (Myllyneva Jouni, Hannuniemi Jari sekä Ylikitti Tuoma) ja 7 ”ei” -ääntä (Hakomäki Jan-Mikael, Kinnunen Tarja, Kokkonen Ninni-Ingrid, Kärenlampi Toini, Rahko Virpi, Ruokanen Tero sekä Urpilainen Ismo). Täten sivistyslautakunnan päätökseksi tuli hyväksyä Ismo Urpilaisen tekemä päätösesitys.

Hyväksyttiin.

_____

SIVISTYS 18.11.2026
4482/12.00.00.03/2024

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@tornio.fi)
Tarja Konola-Jokinen, sivistystoimenjohtaja
Katri Keisu, johtava rehtori

Perusopetuslain (8 a luku) 48 b §:n mukaan kunnan tulee hyväksyä järjestämäänsä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa varten toimintasuunnitelma. Toiminta järjestetään Opetushallituksen vahvistamien *Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden 2011* ja niitä muuttavan 13.2.2025 annetun määräyksen (OPH-532-2025) mukaisesti. Tornion kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisperiaatteet on viimeksi päivitetty 1.8.2024 alkaen. Järjestämisperiaatteita on tarpeen päivittää tulevan lukuvuoden osalta toiminnan käytännön järjestämisen, voimassa olevan sääntelyn sekä tuoreen oikeuskäytännön perusteella.

Toiminta-ajat
Aamu- ja iltapäivätoiminnan toteutuneita tulo- ja lähtöaikoja on tarkasteltu ajanjaksolla 1.9.–31.10.2026. Ajanjakson osallistujamäärät kouluittain on toimitettu lautakunnan jäsenille oheisaineistona. Toimintaan osallistumisessa on selvä painotus tiettyihin toiminta-aikoihin ja koulukohtaiset erot ovat huomattavia, jotka tosin johtuvat suurilta osin koulujen kokoerosta. Tällä hetkellä toimintaa järjestetään klo 7.00-17.00 välisenä aikana.

Tarkastelun perusteella aamutoimintaan osallistui keskimäärin noin 74 lasta ja iltapäivätoimintaan noin 125 lasta/toimintapäivä. Ennen klo 7.30 toimintaan saapui keskimäärin noin 31 lasta päivässä ja klo 17.00 toiminnasta lähti keskimäärin noin yhdeksän lasta päivässä.

Toiminta-aikojen yhtenäistäminen selkeyttää palvelun järjestämistä, henkilöstön työvuorosuunnittelua ja toimipaikkojen välisiä käytäntöjä. Yhtenäinen toiminta-aika mahdollistaa myös henkilöstöresurssien tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen varsinaisiin toiminta-aikoihin. Aamutoiminnan alkamisajan muutos koskee kuitenkin merkittävää osaa nykyisistä aamutoiminnan käyttäjistä.

Jatkossa Tornion kaupungin perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään peruskouluissa (pois lukien Putaan ja Raumon koulut) klo 7.30–16.30.

Perusopetuslain 48 b §:n mukaan toimintaa voidaan järjestää arkipäivisin koulun työvuoden aikana pääsääntöisesti klo 7.00–17.00, joten ehdotettu klo 7.30–16.30 sijoittuu lain mahdollistaman aikavälin sisälle. Huolehdittava on lisäksi lain edellyttämästä 570 tai 760 tunnin tarjonnasta koulun työvuoden aikana. Em. tuntimäärät ovat kunnan valtionosuuden perusteena.

Kuljetukset
Järjestämisperiaatteisiin esitetään selkeyden vuoksi kirjattavaksi, että Tornion kaupunki ei järjestä erillisiä kuljetuksia aamu- ja iltapäivätoimintaan eikä toiminnasta kotiin.

Perusopetuslain 48 b § edellyttää huomioimaan niiden lasten mahdollisuuden käyttää perusopetuslain 32 §:n mukaista koulumatkaetuutta, joilla siihen on oikeus. Lain mukaan säännös on kuitenkin toimintojen suunnittelua ohjaava eikä velvoita kuntaa järjestämään erillisiä kuljetuksia aamu- ja iltapäivätoimintaa varten.

Tulkintaa tukee tuore lainvoimainen oikeuskäytäntö. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on päätöksissään 17.7.2026 (1190/2026 ja 1189/2026) katsonut, ettei kunnalla ole perusopetuslain nojalla velvollisuutta järjestää erillistä kuljetusta iltapäivätoiminnasta kotiin. Ratkaisuissa arvioitiin lisäksi yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitettuja kohtuullisia mukautuksia.

Hallinto-oikeus totesi myös, että vammaisen henkilön yksilölliseen tarpeeseen perustuvia kuljetuspalveluja voidaan hakea hyvinvointialueelta muun muassa sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain perusteella, ja näitä palveluja pidettiin arvioinnissa ensisijaisina suhteessa kunnalle mahdollisesti kuuluvaan yhdenvertaisuuslain mukaiseen kohtuulliseen mukautukseen.

Henkilöstömitoitus ja toiminnan järjestäminen
Perusopetuslain 48 e § edellyttää, että aamu- ja iltapäivätoiminnassa on toiminnan järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia. Torniossa ohjaajina toimivat kyseisen koulun koulunkäynninohjaajat. Lainsäädäntö ei määrittele sitovaa ohjaaja-lapsi-suhdelukua.

Tornion kaupungin järjestämisperiaatteissa henkilöstöresurssiksi määritellään 1–2 ohjaajaa kutakin alkavaa 10 lapsen ryhmää kohden toiminnan tarpeen, lasten iän, tuen tarpeiden ja turvallisuuden perusteella. Näin ohjaajaresurssi voidaan mitoittaa ryhmän tosiasiallisen tilanteen mukaan, mutta henkilöstömäärä on samalla työnantajan yhteisesti määrittelemä ja ennakoitava.

Toimintaa voidaan järjestää tarkoituksenmukaisissa tilanteissa yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa, kuitenkin siten, että perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään sitä koskevan lainsäädännön ja Opetushallituksen perusteiden mukaisesti. Myös valtakunnallisissa perusteissa korostetaan yhteistyötä eri hallintokuntien kanssa.

Hinnat ja laskutus

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuksia leikattiin vuoden 2026 alusta alkaen. Valtionosuuksien vähenemisen kompensoimiseksi perusopetuslain mukaisia enimmäismaksuja korotettiin 1.1.2026 alkaen siten, että enimmäismaksu on 570 tunnin osalta 148 e/kk ja 760 tunnin osalta 197 euroa/kk.

Vaikka valtionosuuslaskelmat perustuvat tuntihintoihin, esitetään Torniossa pitäytymistä kuukausilaskutuksessa. Kuukausimaksu pitää sisällään toiminnan, tapaturmavakuutuksen toiminta-aikana sekä iltapäivällä tarjottavan välipalan.

-Aamutoiminnan maksu 50 €/kk. (Nousua 10 €/kk vuoden 2024 päätökseen verrattuna.)

-Iltapäivätoiminnan maksu 125 €/kk. (Nousua 25 €/kk vuoden 2024 päätökseen verrattuna.)

Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksu määräytyy sen mukaan, miten huoltaja on varannut lapselleen aamu- ja iltapäivätoimintaa. Esimerkiksi aamupäivätoimintaa varanneet maksavat toiminnasta 50 €/kk, vaikka lapsi ei osallistuisi toimintaan kuin yhtenä päivänä kuukaudessa.

Maksu puolitetaan, mikäli lapsi sairauden vuoksi voi osallistua toimintaan enintään 10 pv/kk.

Maksuvapautus myönnetään anomuksen perusteella, mikäli huoltaja saa toimeentulotukea.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan lasku tulee maksaa eräpäivään mennessä. Paikan toiminnassa menettää, mikäli maksua ei ole suoritettu ajallaan.

1.1.2027 lähtien Torniossa otetaan myös käyttöön sivistyslautakunnan päätöksen § 98/2026 mukainen maksu peruuttamatta jätetystä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

Aamu- ja ja iltapäivätoiminnan maksuvapautuksesta päättää sivistystoimenjohtaja.

Kokonaisuudessaan päivitettyjen järjestämisperiaatteiden odotetaan kompensoivan valtionosuuksiin tehtyä leikkausta. Toiminta-aikojen ja henkilöstömitoituksen yhtenäistämisen, kuljetusperiaatteiden päivittämisen, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteistyön, hinnankorotusten sekä varatuista, mutta käyttämättä jätetyistä toiminta-ajoista perittävien maksujen arvioidaan selkeyttävän ja tehostavan toiminnan järjestämistä.

Esittelijä

Sivistystoimenjohtaja Konola-Jokinen Tarja

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy Tornion kaupungin perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan päivitetyt järjestämisperiaatteet 1.8.2027 alkaen.

Päätös

_____